

Κουίζ για κατοίκους (ελληνικών) πόλεων

1. "Η κεντρική περιοχή μιας πόλης πρέπει να είναι εκτεταμένη και ελεύθερη με μακροχρόνια πρόβλεψη για να αναπτυχθεί ως δημόσιο κέντρο".
2. "Οι κατοικίες χωρίζονται σε οικοδομικά τετράγωνα πλήρως οργανωμένα".
3. "Ειδικό σώμα τριών αστυνόμων επιφορτίζεται με αρμοδιότητες πολεοδομικού και περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Δεν μπορεί ο καθένας να χτίζει ό,τι θέλει. Οι οικοδομές πρέπει να είναι κατασκευασμένες κατά νόμους".
4. "Εγκαταστάσεις όπως τυροκομεία, εργαστήρια επεξεργασίας δερμάτων ή νεκροταφεία, να χωροθετούνται υποχρεωτικά εκτός πόλεως, ώστε το ευ ζην των πολιτών να μην απειλείται και υποβαθμίζεται από άσχημες μυρωδιές ή απόβλητα".
5. "Η κατανομή των δραστηριοτήτων σε μια πόλη πρέπει να γίνεται όχι μόνο με οικονομικούς παράγοντες, αλλά και με αισθητικούς και περιβαλλοντικούς. Πώς χωροθετείται μια πόλη; Τρεις είναι οι βασικοί παράγοντες: το κόστος μεταφοράς και η ανά μονάδα εδάφους δαπάνη για την εγκατάστασή της και οι ανάγκες για ποιότητα ζωής και φειδώ του περιβάλλοντος".
6. "Πρώτα απ' όλα θα πρέπει να επιλέγεται (για τη δημιουργία οικισμών) μια υγιεινή τοποθεσία, που θα είναι ψηλά, το κλίμα της θα είναι εύκρατο, δεν θα υπάρχουν γειτονικά έλη, θα έχει σωστό προσανατολισμό και σχετικά σταθερή θερμοκρασία, δεν θα υπάρχουν ισχυροί άνεμοι ούτε υπερβολική υγρασία και θα υπάρχουν επαρκείς φυσικοί και ζωικοί πόροι [...]"
7. "Οι πόλεις χρειάζονται την προοπτική των μεγάλων αρτηριών και κυκλικών πλατειών. Ετσι ενισχύεται η πολυκεντρικότητα με την ύπαρξη και άλλων υποκέντρων που δίνουν μια πιο συμμετρική ανάπτυξη. Ακόμη η χάραξη λεωφόρων και πλατειών δίνει ομοιογένεια".

Το Κουίζ:

Από ποιους και κυρίως πότε γράφτηκαν τα παραπάνω (που εδώ παρατίθενται άκρως συμπυκνωμένα και χάρην οικονομίας χώρου σε ...ασύδοτη μετάφραση);

Λύσεις (...δεν χρειάζεται να γυρίσετε ανάποδα το περιοδικό)

1 και 2. Ο αρχιτέκτονας **Ιπποδάμος**, γεννηθείς το 498 πΧ και ιδρυτής του Ιπποδάμειου Συστήματος, μεταξύ άλλων έπινε νερό στο όνομα των εκτεταμένων δημόσιων χώρων και των οργανωμένων οικοδομικών τετραγώνων. Άφησε και κληρονομιά επί του πρακτέου. Τη Μίλπο, που χτίστηκε με το ιπποδάμειο σχέδιο, έχοντας ως πιο εντυπωσιακό στοιχείο την εκτεταμένη κεντρική περιοχή της, που κρατήθηκε ελεύθερη για να αναπτυχθεί ως δημόσιο κέντρο, τη γνωστή "αγορά". Επίσης τον Πειραιά, που διέθετε τρεις πλατιές λεωφόρους και δύο μεγάλες πλατείες, που όριζαν το κέντρο της πόλης, μία εκ των οποίων ήταν η αγορά.

3. Ο Πλάτων ήταν από τους πρώτους που προειδοποίησαν ότι η αποψίλωση δασών προκαλεί διάβρωση των εδαφών, μεταβολή του κλίματος και ζημιές στην καλλιέργεια (**Κριτίας 111d**). Με βάση δε τις διατάξεις που εισαγεί στους «**Νόμους**» του, η ίδια η λειτουργία των πόλεων «ελέγχεται» ως προς την περιβαλλοντική επιβάρυνση, αλλά και την τήρηση πολεοδομικών κανονισμών. Ο ίδιος προτείνει το σώμα των τριών αστυνόμων για να επιβάλλει την τάξη στα πολεοδομικά...

4 και 5. Η σχέση της πόλης με τη φύση απασχόλησε τον **Αριστοτέλη**. Στα «**Πολιτικά**» του συνδέει την κατανομή των δραστηριοτήτων σε μια πόλη όχι μόνο με οικονομικούς παράγοντες, αλλά και με αισθητικούς και περιβαλλοντικούς. Πώς χωροθετείται μια πόλη; Τρεις είναι οι βασικοί παράγοντες: το κόστος μεταφοράς και η ανά μονάδα εδάφους δαπάνη για την εγκατάστασή της και οι ανάγκες για ποιότητα ζωής και «φειδώ» του περιβάλλοντος. Στην "**Αθηναίων Πολιτεία**" αναφέρει δε ότι, μεταξύ των άλλων δραστηριοτήτων τους, οι αστυνομικοί της εποχής έπρεπε να επιμελούνται "όπως των κοπρολόγων μηδεις ενους δέκα σταδίων του τείχους καταβάλη κόπρον". Εν ολίγοις, είχαν ληφθεί ειδικά μέτρα για τη μεταφορά απορριμμάτων σε μεγάλη απόσταση έξω από τα τείχη. Παράλληλα, εγκαταστάσεις όπως τυροκομεία, εργαστήρια επεξεργασίας δερμάτων ή νεκροταφεία, χωροθετούνταν υποχρεωτικά εκτός πόλεως.

6. Ο Βιτρούβιος -Vitruv ή Vitruvius Maximus ή Marcus ή Pollio, καθώς ακόμη και για το όνομά του υπήρχαν διχογνωμίες- ήταν Ρωμαίος αρχιτέκτων και συγγραφέας. Έζησε τον 1ο αιώνα π. Χ. Οι αρχές του για την επιλογή της τοποθεσίας όπου πρέπει χωροθετείται μια πόλη, παραμένουν μέχρι σήμερα στην "πρώτη γραμμή", αφού σχετίζονται μεταξύ άλλων με τον προσανατολισμό, τις κλιματικές συνθήκες και τους διαθέσιμους φυσικούς πόρους.

7. Μετά τον Μεσαίωνα, οι πόλεις μεγαλώνουν και "ανοίγουν". Η μετά-μεσαιωνική περίοδος χαρακτηριζόταν από την μέθοδο της "προοπτικής των μεγάλων αρτηριών και κυκλικών πλατειών". Αυτό ήταν αρκετά καινοτόμο για την εποχή γιατί μέχρι τότε υπήρχε μόνο ένα κέντρο...

Είναι πασιγνωστό ότι οι αρχές της πολεοδομίας και της χωροταξίας υπάρχουν διαθέσιμες από την αρχαιότητα, αρχής γενομένης από την Ελλάδα. Παρόλα αυτά, σήμερα εξακολουθούν να μας προκαλούν κεφαλόπονο στις ελληνικές πόλεις. Εν έτει 2014 εξακολουθούμε να συζητάμε για το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), σε κάποιες περιπτώσεις αγνοώντας βασικές αρχές.

Με αυτή την έμπνευση, το "**Τεχνογράφημα**" που κρατάτε στα χέρια σας έχει εμπλουτιστεί με μια ειδική ενότητα, αφιερωμένη στη χωροταξία, την οποία μπορείτε εύκολα να ξεχωρίσετε χάρη στις ειδικές βινιέτες που έχουν σχεδιαστεί. Στο τεύχος αυτό, θα διαβάσετε για τις τελευταίες εξελίξεις σε σχέση με τη συζήτηση-εξηγέρ, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο υπό τον συντονισμό του ΤΕΕ/ΤΚΜ για την ταχεία συγκέντρωση και κωδικοποίηση θέσεων σχετικά με το ΡΣΘ, ώστε αυτό να προωθηθεί το συντομότερο στο συνηθέστερο στη Βουλή. Θα διαβάσετε επίσης κάποια ενδιαφέροντα άρθρα για τη χωροταξία. Καλή ανάγνωση!

Πηγές:

- "Η διαχρονική ίαση της άρρωστης πόλης", Χρήστος Ευθυμίου, ερευνητική εργασία
- "A history of architectural theory: From Vitruvius to the Present", Hanno-Walter Kruft, MIT Press, Cambridge
- «Το Φυσικό Περιβάλλον της Ελλάδας από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα»- διάλεξη Θεοχάρη Ζάγκα, αν. καθηγήτριά Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος Α.Π.Θ. σε συνέδριο του ΣΑΕ (2006)
- "Το περιβάλλον και η αρχαιότητα»- αρχιτέκτονες Ειρήνη Βαλλερά, Μαρία Κορμά (άρθρο στο περιοδικό «Αρχαιολογία και Τέχνες»)
- "Wikipedia"

Ιδιοκτήτης: ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΜΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΝΠΔΔ

Μ. Αλεξάνδρου 49, 546 43, Θεσσαλονίκη

www.tkm.tee.gr

15νθήμερη εφημερίδα του ΤΕΕ/ΤΚΜ, αποστέλλεται δωρεάν στα μέλη του

Εκδότης - Διευθυντής

Πάρις Μπιλλίας, Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ

Υπεύθυνος τυπογραφείου

Μαρία Σπυροπούλου

Συνεργάτες

Αλεξάνδρα Γούτα, δημοσιογράφος

Άγγελος Αγγελίδης, δημοσιογράφος

Χρύσα Λασκαρίδου, χημικός μηχανικός

Κυριακή Διαβολίση, αγρ. - τοπογράφος μηχανικός

Εξώφυλλο: Μπέτυ Βακάλη

e-mail Γραφείου Τύπου

laskarid@central.tee.gr

Σελιδοποίηση - Εκτύπωση

Thessprint Α.Ε.,

ΒΙ.ΠΑ. Λακκώματος, Χαλκιδική,

Τ.Κ. 63 080, Τ. 23990 20393, Φ. 23990 51623

sales@thessprint.gr

Διαφημίσεις

Δόμνα Τοπουζίδου, τηλ. 2310 883170, fax: 2310 883161

e-mail: domnatop@central.tee.gr

Το Τεχνογράφημα δημοσιεύει ενυπόγραφες επιστολές αναγνωστών, οι οποίες εκφράζουν την άποψη του συντάκτη τους. Η σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα να συντομεύει τα κείμενα.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα τηλέφωνα του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Γραφείο Προέδρου: 2310 883170

Γραφείο Διεύθυνσης: 2310 883125

Τμήμα Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών

Προϊσταμένη 2310 883118

Πρωτόκολλο 2310 883103 & 106

Λογιστήριο 2310 883104, 105, 106

Συνδρομές - Κρατήσεις 2310 883107

Τμήμα Επιστημονικών & Αναπτυξιακών Θεμάτων

Προϊσταμένη 2310 883125

Επιστημονικά - Αναπτυξιακά 2310 883120 & 121

Εκπροσωπήσεις 2310 883121

Τμήμα Επαγγελματικών Θεμάτων

Προϊστάμενος 2310 883146

Αμοιβές 2310 883144, 145, 146

Σεμινάρια 2310 883145

Μητρώο μελών - Βεβαιώσεις 2310 883140

Πειθαρχικό Συμβούλιο 2310 883150

Άδεια Άσκησης Επαγγέλματος-Πραγματογνωμοσύνες 2310 883141 & 142

Τμήμα Βιβλιοθήκης & Πληροφόρησης

Προϊσταμένη 2310 883186

Αναγνωστήριο - Δανεισμός - Τράπεζα Πληροφοριών

2310 883187 & 186